

BOOST Opschaling van residentiële crisiszorg: een samenwerking tussen Jeugdzorg Emmaüs- UKJA-OLO rotonde vzw – Ferm'Eline' vzw

An Nuytiens | Senior onderzoeker, Academische werkplaats, Jeugdzorg Emmaüs

Arne Bogaerts | Zorgcoördinator, La Strada BOOST

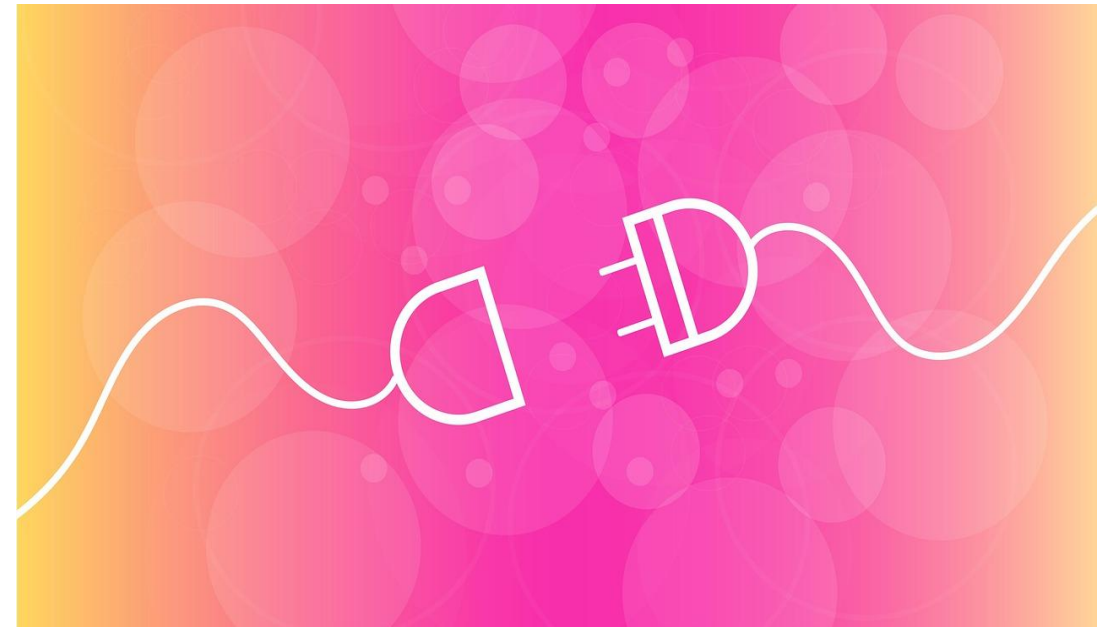
Dr Corine Faché | Kinder- en Jeugdpsychiater, UKJA

Manon De Maeyer | Psychologe, OLO – Rotonde

Respiro | Team ondersteunende begeleiders, La Strada BOOST

Achtergrond

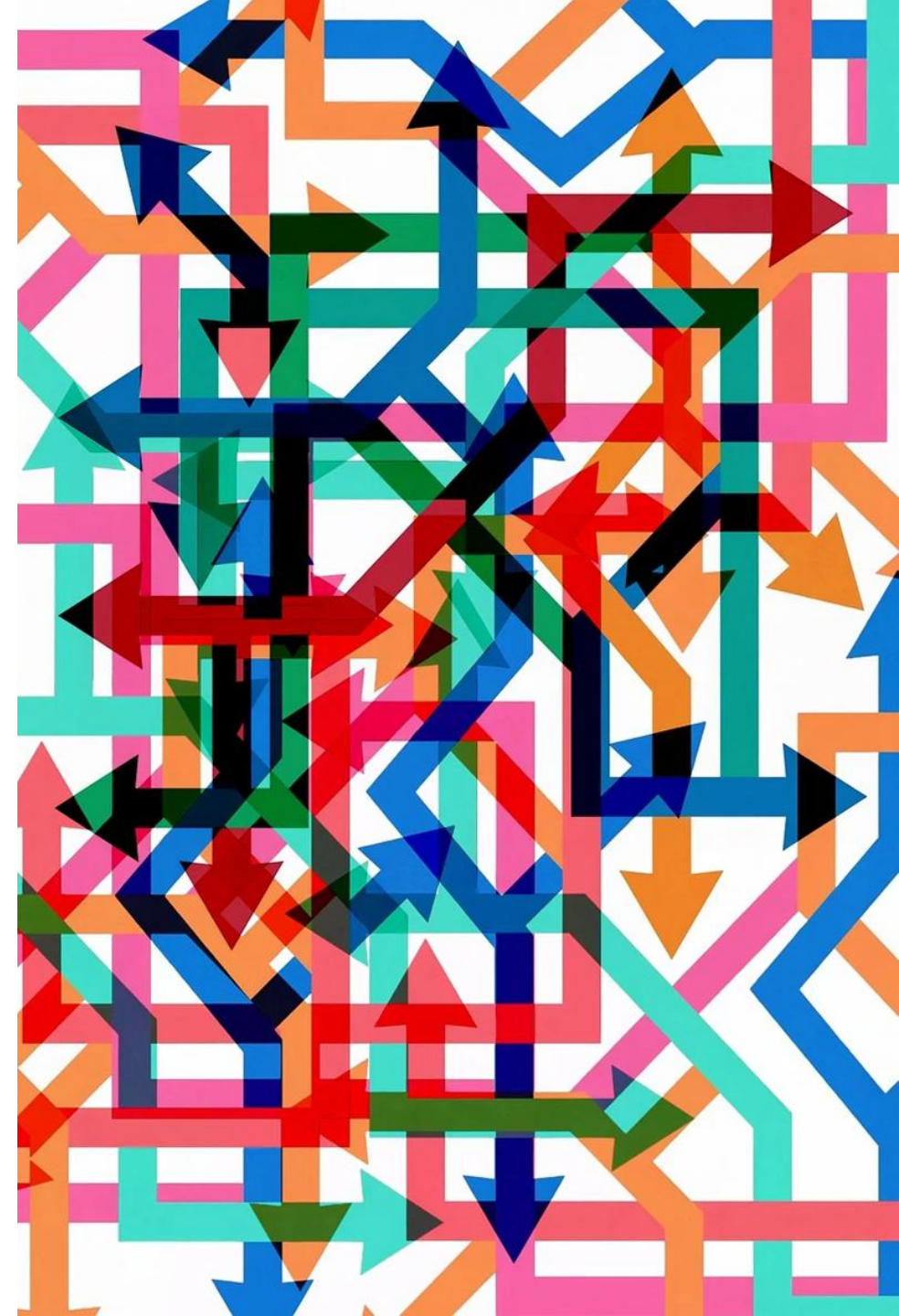
- ✓ Kinderen/jongeren met **complexe zorgnoden** in jeugdhulp → vaak (veelvuldige) breuken in traject → van crisis naar crisis → geen continuïteit, gevoel afwijzing
- ✓ **Complex** in “breedte” (verschillende domeinen) en in “diepte” (intensiteit noden) (Rankin & Regan, 2004)
- ✓ “Wicked problems” (Provan & Lemaire, 2021) → situaties waar dienst, organisatie of sector individueel geen antwoord op kan bieden
- ✓ Omvang behoeften overstijgt capaciteit (expertise en middelen)

Achtergrond

2024: Oproep “*Opschaling residentiële crisiszorg. Versterking en verbreding bij meest complexe zorgvragen.*”

- hoge druk op crisisopvang wegwerken
- intersectorale samenwerking (JH, VAPH, GGZ) om te vermijden dat jeugdtrajecten vastlopen
- preventief en curatief antwoord bieden op complexe situaties d.m.v. opschalen expertise

UKJA, OLO Rotonde, Jeugdzorg Emmaüs, Ferm'Eline, ENDDA ACT, PANGG 0-18 outreach

BOOST als antwoord op

- Een **bijna-geblokkeerd** traject of een **geblokkeerd** traject, en/of
- Een **risico op gedwongen opname** (een aantal gedwongen opnames komen voort vanuit situaties van onmacht, met intersectorale bijschakeling van expertise kan hier mogelijk een ander antwoord op geboden worden), en/of
- Een **risico op breuken** in huidige trajecten van intensieve zorg

BOOST

- **Interdisciplinair** samenwerken
- **Duurtijd** van 6 weken per traject
- **Jongeren** vanaf 12 jaar die vastlopen op meerdere levensdomeinen + reguliere ondersteuning (tijdelijk) ontoereikend
- **Start:** volledig operationeel sept. 2025
- **Projectwerking**
 - Met middelen tot en met december 2026

Casus – een meisje van 15 jaar

Agressie in groep, school, maatschappij
Sinds 9 maanden niet naar school
Erg complex netwerk
Lage SEO-r & verzwakt IQ
Wantrouwen in volwassenen

Niemand begrijpt mij.
Niemand is er voor mij.
Ik moet voor mijn gezin
zorgen.

Ze luistert nooit naar ons en is (verbaal) agressief.
Ze neemt geen enkele verwachting van ons aan.
Hoe lang houden we dit nog vol?
Hoe moeten we dit nog doen?

Ben ik wel een goede
begeleid(st)er?

Bouwblokken als basis

- **Intersectorale bouwblokken** i.p.v. 1 uniforme methodiek
 - Verschillende expertises → intersectorale bouwstenen inzetten op maat
 - Combinatie outreachend en residentieel werken
- **Gelijkwaardig samenwerken** met team, natuurlijk netwerk en jongere
- **Participatieve en krachtgerichte basishouding** als fundament
- **Time-in en/of time-out** als ademruimte
 - Time-out via Ferm' Eline of Van Celst (BH of VV)

10 jaar samenwerking UKJA-Van Celst

[OVER ONS](#)[ACTIVITEITEN](#)[NIEUWS](#)[ONZE PARTNERS](#)[STEUN ONS](#)[CONTACT](#)

www.ferm-eline.be

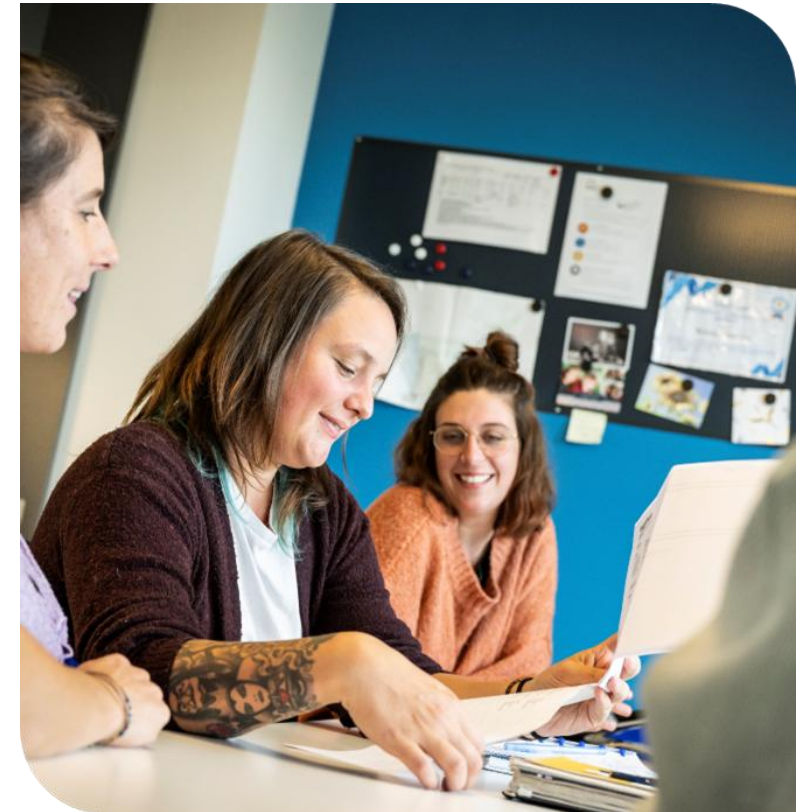

Invulling in de praktijk

- **Psycho-educatie** rond o.a. hechting, zelfverwondend gedrag, tweelingen in traumata, KOPP, Schaal van Emotionele Ontwikkeling (SEO), ASS, andere ontwikkelingsstoornissen.
- **Teamintervisies** rond o.a. machteloosheid, kader, mandjes, vroegsignaleringsplan, hechtingsdynamieken bespreken, dagstructuur, kader uitwerken, ijsbergtheorie.
- **Diagnostiek**, bv. SEO inschalen, screening ADH, kinderpsychiatrisch onderzoek, IQ-afname.
- **Leefgroep ondersteuning**: actief deelnemen in leefgroep, intensieve aanwezigheid, meedraaien in de dagelijkse werking, met als doel de leefgroep van binnenuit te ervaren, te observeren, begeleiders te coachen en zicht te krijgen op de dynamieken die zich in de dagelijkse praktijk afspelen.
- **Inzetten op het netwerk**: vanuit KPO, KOPP, vader in de gevangenis, netwerkoeverleggen, herstel, ...
- **Teamintervisies**: bespreken van o.a. gevoelens van machteloosheid, werken met mandjes vanuit Nieuwe Autoriteit, vroegsignaleringsplannen opstellen, analyseren hechtingsdynamieken, dagstructuur en kaders te verfijnen op basis van SEO-principes,...
- **Time-in/time-out**: als rustmoment inzetten voor zowel het team, als de jongere. Samen met de begeleiding van BOOST en eventuele belangrijke personen uit het (natuurlijk) netwerk van de jongere.

Een blik op interdisciplinair samenwerken

- ✓ Aanmelding 14-jarig meisje (Begeleidingshuis Hof ter Heide)
- ✓ In aansluiting op kinderpsychiatrisch onderzoek, bespreking verschillende thema's met meisje en moeder
- ✓ Vaststelling KOPP-problematiek door Dr. Faché
- ✓ Opmaken inschatting SEO (fase 3)
- ✓ Psychologe voert ontwikkelingsanamnese uit met moeder, verdere opvolging door UKJA
- ✓ Begeleider Jeugdzorg Emmaüs zet in de leefgroep beloningssysteem op, afgestemd op SEO meisje
- ✓ Psycho-educatie KOPP voor volledige team Hof ter Heide

Afronding

- Na afronding: inzet op warme overdracht en verdere opvolging door **PANGG Outreach** (vnl. ondersteunen teamproces)
- Afhankelijk van de noden wordt aanvullend doorverwezen naar **externe partners**
 - Bv. I.T.E.R.–CAW Brussel, private gezinstherapie, procesdiagnostisch onderzoek via UKJA, KOPP kamp UKJA, het programma Surfen op Emoties, buddywerking o.a. via Kwadraat Antwerpen en Young Fenix, DOT vzw, private individuele therapie,...

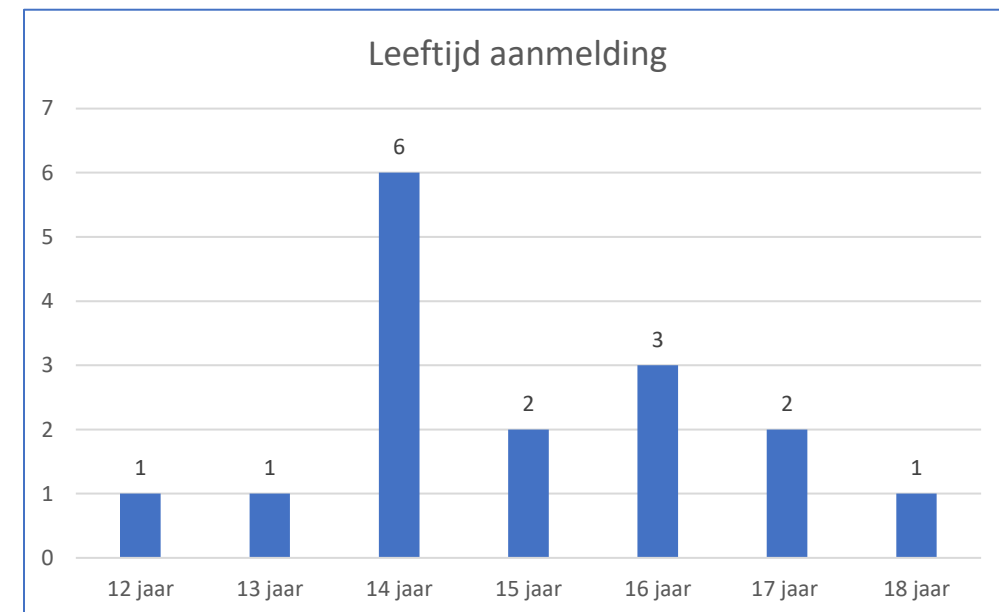
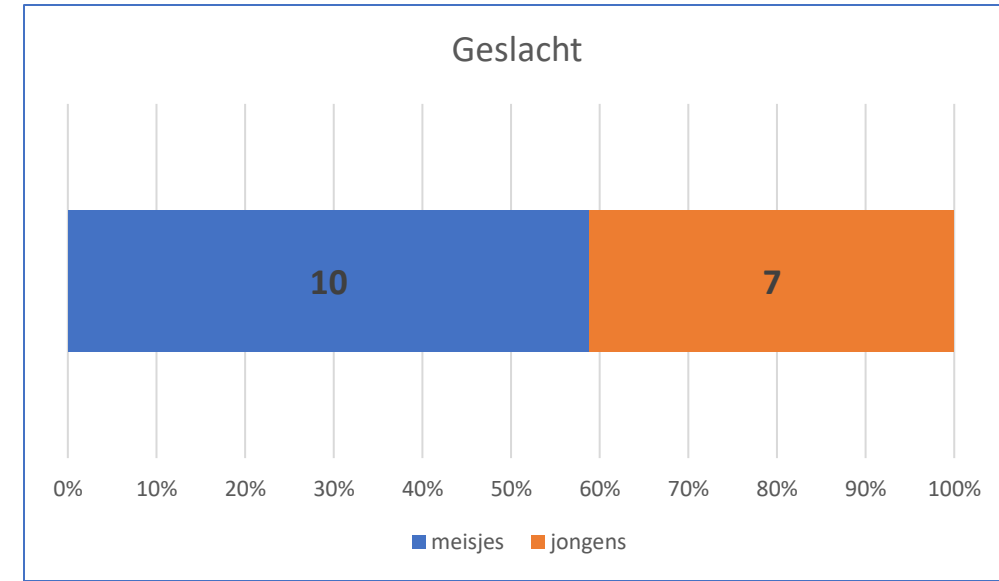
Stand van zaken

Profiel aangemelde jongeren

19 aanmeldingen (dd. 1/9)

Eerste 17 aangemelde dossiers:

- 10 meisjes, 7 jongens
- Aanmelding tussen 12 en 18 jaar
 - Gemiddelde leeftijd 15
- Allen vertraagde emotionele ontwikkeling: $\leq$ fase 3
- 10 jongeren: zwakke cognitieve vaardigheden ($IQ < 85$)
- Wantrouwen hulpverlening en/of volwassenen
- 16 jongeren: geen intact kerngezin + bij 14 jongeren brussen ook geplaatst
- 10 jongeren: TO in gemeenschapsinstelling

Stand van zaken

Traject

- Alle jongeren in **(bijna-) geblokkeerde ontwikkeling**
 - Ong. 1 op 3 schoolgaand, anderen komen vaak niet tot zinvolle voltijdse daginvulling
 - Complex trauma
 - Hechttingsproblematiek
 - Verstoord netwerk met moeilijke samenwerking
 - 11 van de 17: diagnose aanwezig
 - ASS, PTSS, ADHD, angststoornis, hechtingsstoornis,... - of combinatie

Stand van zaken

Traject

- Overwegend aanmeldingen vanuit begeleidingstehuizen **jeugdhulp**
 - Team in **machteloosheid** en vragend naar **concrete tools** in de leefgroep
- Evolutie: nieuwe instroom vanuit **VAPH** (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap)

Reflexief proces

Permanent evalueren, reflecteren, bijsturen

- Permanente registratie trajecten
 - **Registratieschema** Excel
 - **Online vragenlijst** jongeren en context (laagdrempelig, QR-code)
 - 3m na traject **opvolgingsgesprek** met externe leefgroep
 - **SWOTs** op basis van ervaringen BOOST-team én externe partner (na elk traject)
- Reflectie (tellen en vertellen), o.a. via
 - Stuurgroep
 - Stakeholdersoverleg

Reflexief proces

Krachten van BOOST

- Helikopterperspectief (meta-positie), neutrale outsiders-blik
 - Gedeeld partnerschap vanuit aanwezigheid in leefgroep biedt veel erkenning
 - Plannen worden op maat van de werking uitgewerkt
 - Kracht- en oplossingsgericht werken
 - Kritische blik + erkenning
 - Betekenis achter gedrag + tools bieden vanuit het interdisciplinair samenwerken
 - Intervisie, psycho-educatie dr. Faché als zeer helpend
 - Breed en *out of the box* kijken vanuit kennis JH landschap
 - Blootleggen teamdynamieken
 - Meteen inzetbare expertise (cf. UKJA), snelheid
 - Structurele samenwerking met PANGG Outreach
 - Geduldig en aanklampend jongere benaderen
-
- Van de 13 afgeronde trajecten, **slechts 1 eenzijdige stopzetting**, 3 maanden na BOOST-traject

A photograph of a park with a winding path, trees, and a building in the background. The path is made of light-colored gravel and curves through a green lawn. Several large trees with thick trunks are scattered along the path. In the background, a modern building with large glass windows is visible. The overall scene is bright and green.

Ervaringen vanuit de leefgroepen

*Er was nooit een veroordelende houding, veel **erkenning** naar het team en dat was helpend. Ze geven inzicht in dynamieken en patronen. (T5)*

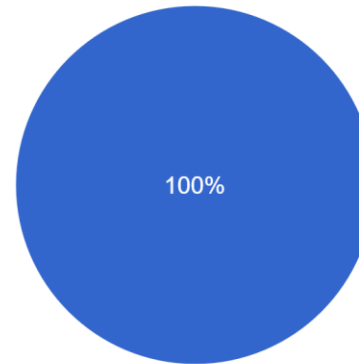
*Ze lopen mee, observeren, helpen en ondersteunen waar nodig. Daarnaast gaan ze in gesprek met zowel jongeren als begeleiding, wat zorgt voor een **vlotte en aangename samenwerking**. (T4)*

*Actieve **tools** waar we mee aan de slag kunnen. **Zorghond** was een meerwaarde. (T11)*

Vragenlijst jongeren (n=3)

Hebben de begeleiders van BOOST ook naar mensen in jouw omgeving geluisterd? (bv. jouw ouders of andere mensen die voor jou belangrijk zijn)

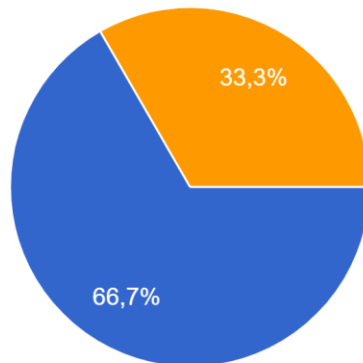
3 antwoorden

- Ja
- Soms
- Neen
- Ik weet het niet

Hebben de begeleiders van BOOST naar jouw mening geluisterd? Hielden ze rekening met wat jij wel of niet wou?

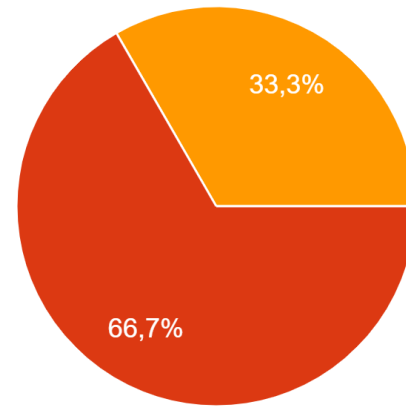
3 antwoorden

- Ja
- Soms
- Neen
- Ik weet het niet

Hebben de begeleiders van BOOST ervoor gezorgd dat er iets verbeterd is in jouw situatie?

3 antwoorden

- Ja, echt veel!
- Ja, een beetje
- Ik weet het niet, misschien
- Neen, niet echt
- Neen, helemaal niet!

Average rating (8.67)

Reflexief proces

Uitdagingen van BOOST

- Doorbreken **weerstandspatronen** op korte termijn bij alle partijen (jongere, netwerk, team)
- Opschaling van de zorg is **intensief** en vraagt veel van alle partijen
- Dossiers in “**5 voor twaalf**” situatie bij aanmelden
- Een **proces van (uit)zoeken, evalueren en bijsturen**

